

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 13 września 2013 r.

DOLiS/DEC-976/13/59330,59331,59327

dot. [...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) oraz art. 105 ust. 4 i art. 105a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana A.K. na przetwarzanie jego danych osobowych przez B. S.A. przekazanych do Bi. z siedzibą w W.,

odmawiam uwzględnienia wniosku

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana A.K., zwanego dalej także Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych przez B. S.A., zwany dalej Bankiem, przekazanych do Bi. z siedzibą w W., zwanego dalej Bi. Skarżący podniósł, że w 1996 r. zawarł z Bankiem umowę kredytu na zakup samochodu dostawczego, „którą częściowo spłacił a następnie [następnie] zwrócił pojazd stanowiący zabezpieczenie transakcji, która powinna być spłacona w 2001r W trakcie starań w L. SA o pożyczkę na cele konsumpcyjne [...]03.10r., dowiedziałem się ,że jestem w Bi. (...) do dnia dzisiejszego nie otrzymałem rozliczenia w/w transakcji a bank nie uprzedził mnie o dalszym korzystaniu z prawa przetwarzania moich danych ani o celu tego przetwarzania. Wystąpiłem więc do Banku o wykreślenie mojego wpisu. Bank przyzna, że zobowiązanie jest przedawnione i nie może być skutecznie dochodzone na drodze sądowej, co jednak nie jest równoznaczne z wygaśnięciem i przekształciło się w zobowiązanie niezupełne”. Według Skarżącego „rejestr utworzono w celu ewidencjonowania zobowiązań wymagalnych a w mojej sytuacji zgodnie z art. 105a u 3 ustawy Prawo bankowe (...) [ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.) – przyp. Giodo] bank: - powinien powiadomić mnie o zamiarze przetwarzania moich danych , tak bym mógł się temu sprzeciwić - bez mojej zgody Bank może przetwarzać moje dane tylko dla celów stosowania metod statystycznych (art. 128u 3 Prawa bankowego) jeśli ma na to zgodę Komisji Nadzoru Finansowego. -Takie przetwarzanie może trwać 5 lat a tylko w przypadku przewidzianym w ust 4 art. 105 a Prawa bankowego może

trwać 12 lat o ile odbywa się to dla potrzeb naukowo-badawczych, dydaktycznych, historycznych i statystycznych. Umożliwienie innemu bankowi oceny mojej zdolności kredytowej, przez Bi. z pewnością nie jest przetwarzaniem w żadnym z w/w celów, zaś sam Bi. nie podlega tak jak banki wymogom kapitałowym i nie stosuje metod statystycznych więc nie było potrzeby dalszego przechowywania moich danych w jego zbiorze, czemu ja się sprzeciwiam i wnoszę o: - wydanie decyzji administracyjnej nakazującej Bankowi usunięcie moich danych osobowych z bazy Bi.”. [pisownia zgodna z oryginałem – przyp. GIODO]

W toku przeprowadzonego przez Generalnego Inspektora postępowania w sprawie Bank udzielił wyjaśnień, w których wskazano:

1. Bank pozyskał dane osobowe Skarżącego w związku z zawartą z nim umową Nr [...] o kredyt na zakup środków transportu z dnia [...] lutego 1996 r. na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwanej dalej również ustawą, w celu: „a) podjęcia przez Bank niezbędnych działań związanych z zawarciem i wykonaniem umowy, b) wypełnienia usprawiedliwionych potrzeb Banku wynikających z przepisów prawa, c) wypełnienia usprawiedliwionych potrzeb Banku wynikających z prowadzonej działalności marketingowej dotyczącej własnych produktów”. Bank przetwarza dane osobowe Skarżącego na podstawie art.23 ust.1 pkt 5 ustawy w celu dochodzenia roszczeń „wynikających z zobowiązania Skarżącego jako dłużnika Banku”.
2. „Bank przejął też prawa i obowiązki wynikające z umowy rachunku bankowego zawartego przez Skarżącego z Ba. S.A. Oddział w W., jako następcą prawny Ba. S.A., w stosunku do części majątku, w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h. [ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, Dz.U. z 2013r. poz. 1030 – przyp. GI], dokonany w dniu[...] listopada 2007r. w sposób określony w Planie Podziału Ba. S.A. z dnia [...] listopada 2006r. (MSiG z dnia [...].12.2006 r. Nr 239, poz. 15136). Rachunek ten został zamknięty w dniu [...] marca 2007r. W związku z powyższym dane Skarżącego związane z tym rachunkiem zostały pozyskane przez Bank na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 Ustawy. Aktualnie dane te są przetwarzane przez Bank dla celów sprawozdawczości rachunkowej na podstawie art. 74 ust. 2 pkt 4 i 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późn. zm.) [obecnie Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm. - przyp. GI] w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 Ustawy”.
3. Zakres przetwarzanych przez Bank danych osobowych Skarżącego obejmuje: imię, nazwisko, datę urodzenia, imię ojca, imię matki, numer PESEL, serię i numer dokumentu tożsamości, adres zamieszkania, adres do korespondencji, obywatelstwo.
4. Dane osobowe Skarżącego Bank przetwarza w następujących zbiorach danych osobowych: [...]
5. Bank przekazał dane osobowe Skarżącego do Bi. na podstawie art. 105 ust. 4 i art. 105a ust. 1 Prawa bankowego w związku z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy „z uwagi na powstanie zobowiązania o charakterze kredytowym wobec Banku (umowa o kredyt na zakup środków transportu z dnia [...] lutego 1996r.) w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego” w zakresie: imię, nazwisko, PESEL, numer dowodu osobistego, adres zamieszkania. Przekazanie nastąpiło zgodnie z »Umową w sprawie zbierania i udostępniania informacji«, zawartą pomiędzy Bankiem a Bi. S.A. w dniu [...] czerwca 2004 r., zgodnie z którą informacje o wszystkich czynnych zobowiązaniach klientów są przekazywane w ramach tzw. aktualizacji bieżącej. „Ponieważ rachunek Skarżącego jest czynny, cała historia zaewidencjonowana na rachunkach jest dostępna w raportach kredytowych pobieranych przez banki do oceny zdolności kredytowej klientów.

Informacja ta jest w trybie miesięcznym aktualizowana”. Dane Skarżącego po raz pierwszy Bank przekazał do Bi. dnia [...] lutego 2005 r. według danych na rachunku na koniec stycznia 2005 r.

6. Dnia [...] lutego 2010 r. Bank wysłał do Skarżącego na adres podany w ww. umowie o kredyt (tj. [...]) pismo z dnia [...] stycznia 2010r. zatytułowane „Informacja o zadłużeniu wymagalnym i wezwanie do zapłaty”. Bank wyjaśnił: „Z dokumentacji wynika, że Skarżący spłacał kredyt w terminie tylko do [...]01.1998r. W następnych miesiącach Skarżący opóźniał się w spłacie zobowiązania wobec Banku, co skutkowało zmianą zabezpieczenia kredytu i zawarciem dnia [...]02.1999r. Aneksu do Umowy. W chwili wysłania pierwszej informacji do Bi. S.A. dnia [...]02.2005r. Skarżący posiadał już zaległość wobec Banku”.
7. Pismem z dnia [...] kwietnia 2010 r. Bank poinformował Skarżącego o przekazaniu jego danych z tytułu zaewidencjonowanego zobowiązania na rachunku do zbioru Bankowy Rejestr, którego administratorem jest Związek Banków Polskich.
8. Zobowiązanie Skarżącego wobec Banku z tytułu zawartej umowy o kredyt nie wygasło.
9. Skarżący pismem z dnia [...] marca 2011 r. skierowanym do I Oddziału Banku w G. zwrócił się o wyjaśnienie okoliczności przekazania jego danych do Bi. oraz o wykreślenie jego danych z Bi. Bank nie posiada kopii odpowiedzi na to pismo.
10. Pismem z dnia [...] sierpnia 2012 r. skierowanym do Departamentu Monitoringu i Windykacji Kredytów Detalicznych Terenowego Zespołu Windykacji Detalicznej Banku w G. Skarżący wniósł o wykreślenie jego danych z rejestru Bi. „Bank pismem z dnia [...]08.2012r. odmówił złożenia wniosku o wykreślenie dłużnika z rejestr Bi. S.A.”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa o ochronie danych osobowych zgodnie z jej art. 2 ust. 1 określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych. Przetwarzanie danych osobowych, którego jedną z form stanowi udostępnianie (art. 7 pkt 2 ustawy), jest zgodne z prawem, gdy ich administrator legitymuje się jedną z materialnych przesłanek dopuszczalności tego procesu, wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Według tego przepisu przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne nie tylko wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), ale również gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy, na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Za ww. prawnie usprawiedliwiony cel uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust.4 pkt 2 ustawy). Ww. przesłanki co do zasady są równoprawne, co oznacza, że spełnienie co najmniej jednej z nich wystarcza dla legalności przetwarzania danych osobowych. Zgoda osoby, której dane dotyczą, nie tylko nie jest jedyną i wyłączną okolicznością czyniącą proces przetwarzania tych danych legalnym, ale również ustawa o ochronie danych osobowych nie daje żadnych podstaw ku temu, by traktować ją w sposób uprzywilejowany, jako przesłankę główną, podstawową (J. Barta, P.Fajgielski, R.Markiewicz, „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, 5.wydanie, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2011, s. 447).

Przedmiotem niniejszego postępowania jest przetwarzanie przez Bank danych osobowych Skarżącego przekazanych przez Bank do Bi.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że Bank oraz Skarżącego łączy umowa o kredyt na zakup środków transportu z dnia [...] lutego 1996 r., w związku z którą Bank pozyskał dane osobowe Skarżącego na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy oraz przekazał je do Bi.

Aktem prawnym szczegółowo regulującym kwestie przetwarzania danych osobowych klientów banków jest przede wszystkim Prawo bankowe, dlatego ocena przetwarzania danych osobowych Skarżącego przez ww. podmioty powinna być dokonywana w powiązaniu z przepisami tej ustawy.

Stosownie do art. 105 ust. 4 Prawa bankowego banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucje upoważnione do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania: 1) bankom - informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz w związku ze stosowaniem metod statystycznych, o których mowa w art. 128 ust. 3 oraz w art. 128d ust. 1, 2) innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów - informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń. Stosownie do art. 105a ust. 1 Prawa bankowego przetwarzanie przez banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów oraz instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4, informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych może być wykonywane, z zastrzeżeniem art. 104, art. 105 i art. 106-106c, w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego.

Wskazać należy, że Bi. zostało utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Informacje zamieszczone w zbiorze prowadzonym przez Bi. służyć mają wypełnianiu przez banki jako instytucje zaufania publicznego ich ustawowych obowiązków związanych z koniecznością dokładania szczególnej staranności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych (art. 50 ust. 2 Prawa bankowego), czyli w zakresie ochrony depozytów, a także z koniecznością należytego badania zdolności kredytowej, od której istnienia bank uzależnia udzielenie kredytu (zgodnie z art. 70 ust. 1 Prawa bankowego). Badanie zdolności kredytowej, która obejmuje zdolność do spłaty zobowiązań i wiarygodność kredytową, jest bardzo istotnym elementem działalności banku. Bi. utworzono właśnie w celu zmniejszenia ryzyka udzielania przez banki i instytucje kredytowe trudnych kredytów, przyspieszenia i uproszczenia procedur kredytowych, wspomaganie decyzji banków dotyczących udzielania kredytu.

Podstawę prawną przekazania danych osobowych Skarżącego przez Bank do Bi. oraz ich przetwarzania przez Bi. stanowią zatem art. 105 ust. 4 oraz art. 105a ust. 1 Prawa bankowego, co oznacza spełnienie przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Ponieważ zobowiązanie Skarżącego wobec Banku wynikające z zawartej umowy o kredyt nie wygasło, nie znajdują w sprawie zastosowania dalsze przepisy art. 105a Prawa bankowego, które dotyczą przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, w tym dla celów stosowania metod statystycznych, o których mowa w art. 128 ust. 3 ww. ustawy.

Ponieważ Skarżący podniósł w skardze zarzut przedawnienia jego zobowiązania wobec Banku, wskazać należy, że okoliczność ta nie pozbawia Banku prawa do przetwarzania danych osobowych Skarżącego na mocy art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy w celu dochodzenia roszczeń wynikających z zawartej między stronami umowy o kredyt. Takie stanowisko wynika z przyjęcia w prawie cywilnym, że przedawnione roszczenie nie wygasa, a jedynie zamienia się w tzw.

zobowiązanie niepełne (naturalne), którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji (patrz S.Dmowski, S.Rudnicki, „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna”, wydanie IX, LexisNexis, Warszawa 2009 r., s. 556). W doktrynie zaznacza się, że: „Najbardziej klasyczne określenie skutku upływu terminu akcentuje przekształcenie się zobowiązania cywilnego w zobowiązanie niepełne (*obligatio naturalis*), charakteryzujące się - z jednej strony - dalszym istnieniem roszczenia i - z drugiej strony - brakiem możliwości przymusowego wyegzekwowania go, wynikającym z faktu, że po stronie dłużnika, mimo trwania obowiązku, odpada odpowiedzialność (...) w zobowiązaniu przedawnionym: 1) zobowiązany ma obowiązek świadczenia, więc jeśli uczyni mu zadość, świadczenie jest należne i nie podlega zwrotowi (art. 411 pkt 3), 2) uprawniony nie ma kompetencji do żądania od organu państwa, aby użył przymusu w celu skłonienia zobowiązanego do powinnego zachowania, 3) ów brak kompetencji organ uwzględnia wyłącznie na zarzut pozwanego”. (M. Pyziak-Szafnicka (red.), „Kodeks cywilny. Część ogólna. Komentarz”, Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2009, ss. 1108). Sam fakt przedawnienia nie jest tożsamy z wygaśnięciem zobowiązania. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecznictwie. Jak orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2003 r. (sygn. akt I CKN 372/2001): „(...) „przedawnione roszczenie nie gaśnie, lecz traci cechę zaskarżalności, doprowadzając do przekształcenia zobowiązania będącego jego podstawą w zobowiązanie naturalne. (...) Wierzyciel może jednak żądać jego dobrowolnego spełnienia”.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że Bank, jako następca prawny Ba. S.A., przetwarzał dane osobowe Skarżącego w związku z umową rachunku bankowego zawartego przez Skarżącego z Ba. S.A. Rachunek ten został zamknięty dnia [...] marca 2007 r. Bank podał w złożonych w sprawie wyjaśnieniach, że obecnie przetwarza wskazane dane osobowe Skarżącego dla celów sprawozdawczości rachunkowej na podstawie art. 74 ust. 2 pkt 4 i 8 ustawy o rachunkowości.

W myśl art. 74 ust. 1 ustawy o rachunkowości zatwierdzone roczne sprawozdania finansowe podlegają trwałemu przechowywaniu. Zgodnie z ust. 2 tego przepisu pozostałe zbiory przechowuje się co najmniej przez okresy wymienione w pkt 1-8. W myśl pkt 4 dowody księgowe dotyczące środków trwałych w budowie, pożyczek, kredytów oraz umów handlowych, roszczeń dochodzonych w postępowaniu cywilnym lub objętych postępowaniem karnym albo podatkowym przechowuje się co najmniej przez okres 5 lat od początku roku następującego po roku obrotowym, w którym operacje, transakcje i postępowanie zostały ostatecznie zakończone, spłacone, rozliczone lub przedawnione. Natomiast wg pkt 8 pozostałe dowody księgowe i dokumenty, tj. niewymienione w pkt 1-7, przechowuje się co najmniej przez okres 5 lat. Wskazać należy ponadto na przepisy rozdziału 8 „Przechowywanie danych” rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2013 r. poz. 329). W myśl § 49 ust. 1 tego aktu prawnego Bank przestrzega zasad dotyczących przechowywania i ochrony danych określonych w przepisach art. 71 ustawy [o rachunkowości – przyp. GIODO] i odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 2. W myśl ust. 2 tego przepisu Bank przechowuje dowody księgowe w oryginalnej postaci przez okres wynikający z przepisów art. 74 ustawy [o rachunkowości].

W świetle powyższego przetwarzanie przez Bank danych osobowych Skarżącego w związku z umową rachunku bankowego zawartego przez Skarżącego z Ba. S.A., którego Bank jest następcą prawnym, znajduje obecnie uzasadnienie w przesłance określonej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy w związku z powołanymi przepisami dotyczącymi rachunkowości.

Postępowanie powadzone przez GIODO ma na celu wydanie decyzji administracyjnej na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Według tego przepisu w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek

osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: 1) usunięcie uchybień, 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych, 3) zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe, 4) wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego, 5) zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom, 6) usunięcie danych osobowych. Podnieść należy, że formułowane przez ww. organ nakazy służą przywróceniu w rozpoznawanej sprawie stanu zgodnego z prawem. Decyzja administracyjna GIODO jest zawsze aktem o charakterze konkretnym i indywidualnym, obejmuje ocenę prawną okoliczności faktycznych istniejących w chwili jej wydania, dokonaną w świetle obowiązujących w tym czasie przepisów prawa. Warunkiem wydania rozstrzygnięcia, o którym mowa w tym przepisie, jest stwierdzenie istnienia stanu naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych w dacie wydania decyzji. Jak wyżej wykazano, w niniejszej sprawie taka sytuacja nie ma miejsca, ponieważ przetwarzanie danych osobowych Skarżącego przez Bank oraz Bi. znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

Mając powyższe na uwadze, w tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).